

Санирање комуналне депоније у Мркоњић Граду и Источном Сарајеву

Основна дјелатност Фонда за заштиту животне средине Републике Српске је прикупљање финансијских средстава и њихово пласирање у програме и пројекте из области заштите животне средине на територији Републике Српске, у циљу очувања, одрживог коришћења, заштите и унапређења животне средине. Према Закону о Фонду ("Службени гласник Републике Српске", број 51/02), Фонд средства расподељује путем Јавног позива. Фонд расписује јавни позив, по правилу, једном у календарској години, односно према динамици утврђеној програмом рада и финансијским планом Фонда за текућу годину. Ако се на основу пристиглих пријава не искористе сва финансијска средства планирана за програме и пројекте, у току године може да се за исту намјену објави нови јавни позив. У току 2010. године, Фонд за заштиту животне средине РС је реализовао један јавни позив. Том приликом је подржано укупно 77 пројеката, вриједности 1 118 500,00 КМ, кроз седам области дефинисаних јавним позивом: санација депонија комуналног отпада, санација дивљих депонија, уређење ријека, језера и заштита изворишта, мониторинг и заштита земљишта и вода, подстицање одрживог коришћења природних добара, подстицање образовних, истраживачких и развојних студија, пројекти заштите биодиверзитета.

Поред активности које је спровео по јавном позиву, Фонд је у 2010. години остварио сарадњу и са међународним и домаћим институцијама, а све у циљу развоја Фонда и унапређења стања животне средине. Ту се свакако издваја сарадња са Европском комисијом, УН организацијама (УНДП, УНЕП), домаћим институцијама и Фондовима из Региона. Представници Фонда су учествовали на свим састанцима са делегацијом Европске комисије у БиХ у вези са припремом Вишегодишњег индикативног програмског документа ИПА 2011-2013. година. Као резултат ових активности Европска комисија је одлучила пружити помоћ за повећање оперативних капацитета ентитетских Фондова за заштиту животне средине, те се очекује њена техничка помоћ за ове намјене, током наредне године.

Једна од значајнијих активности Фонда била је припрема Правилника и других подзаконских аката који се тичу збрињавања различитих категорија отпада, а који би требало да буду у примјени већ овој години.

С обзиром да је 2010. година иза нас, као и да се још увијек сабирају резултати, у овом броју вам представљамо

ОСВРТ НА НЕКЕ ФОНДА ЗА ЗАШТУ СРЕДИНЕ РС У

кратак осврт на неке од активности које је Фонд спровео у протеклој години, а све у циљу да што јасније визије активности Фонда. Представимо вам по један реализован пројекат из сваке области која је била дефинисана јавним позивом.

У областима **САНАЦИЈА ДЕПОНИЈА КОМУНАЛНОГ ОТПАДА И САНАЦИЈА ДИВЉИХ ДЕПОНИЈА** Фонд је подржао укупно 28 пројеката на територији цијеле Републике Српске, јер је приликом одабира један од критеријума био и територијална заступљеност. Неки од корисника средстава су били Општина Невесиње, КП "Комуналац" из Фоче, Административна служба општине Власеница, Туристичка организација општине Калиновик и многи други. Овом приликом бисмо издвојили пројекат **КОМУНАЛНОГ ПРЕДУЗЕЋА "ПАРК" ИЗ МРКОЊИЋ ГРАДА** под називом "УРЕЂЕЊЕ ДЕПОНИЈЕ ОТПАДА НА ПОДОВИМА" као и пројекат **КОМУНАЛНОГ ПРЕДУЗЕЋА "РАД" АД ИСТОЧНО САРАЈЕВО** под називом "САНАЦИЈА ДЕПОНИЈЕ КОМУНАЛНОГ ОТПАДА КРУПАЧКЕ СТИЈЕНЕ". Заједничким средствима Фонда за заштиту животне средине РС и КП "Парк" и "РАД" пројекти су у потпуности реализовани. Извршено је ограђивање депоније жељезним стубовима и постављање плетене и бодљикаве жице, просијецање и уређење противпожарног пута ширине 4-6 метара око де-

поније, бетонирање подлоге и постављање контејнера који ће служити као чуварска кућа, асфалтирање улазног пута у депонију и припрема улазног дијела депоније за формирање зелених површина.

У области **УРЕЂЕЊЕ РИЈЕКА, ЈЕЗЕРА И ЗАШТИТА ИЗВОРИШТА** Фонд је приликом одабира подржао укупно 27 пројеката. Између осталих издвајамо пројекат Удружења за развој културе и туризма "Мозаик" из Сребренице, под називом "Уређење обала ријеке Дрине", као и пројекат "РАЗВОЈНО-ЕДУКАЦИОНОГ ЦЕНТРА МОДРИЧА" под називом "УРЕЂЕЊЕ ДИЈЕЛА КОРИТА РИЈЕКЕ БОСНЕ". Циљ пројекта је био уређење дијела обале ријеке Босне и Дрине и постављање табли са забраном депоновања смећа а активности које су спроведене приликом реализације су биле: кошење шибља и другог ситног растиња; вађење одбачених гума и другог отпада из ријеке; земљани радови на равнању терена; довоз земље и разгртање како би се поставили дрвени сто и клупе; израда и постављање инфо табле са еколошким порукама и називима институција које су финансијски подржале пројекат; постављање столова и клупа. Пројекти су завршен у октобру мјесецу 2010. године.

У области **МОНИТОРИНГ И ЗАШТИТА ЗЕМЉИШТА И ВОДА**, између четири подржана пројекта издвајамо проје-

Узимање узорака на лицу мјеста на Вишеградском и Билећком језеру

Додјела plakета на ЈАХОРИНАФЕСТУ - 2010

Чишћење обала ријеке Дрине и постављене табле поред ријеке Босне

ОД АКТИВНОСТИ ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ 2010. ГОДИНИ

кат ИНСТИТУТА ЗА ВОДЕ ИЗ БИЈЕЉИНЕ, под називом **МОНИТОРИНГ КВАЛИТЕТА ПОВРШИНСКИХ ВОДА У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ У 2010. ГОДИНИ.**

У току првих осам мјесеци 2010. године вршена су испитивања стања квалитета вода водотока РС у оквиру националног надзорног мониторинга, оперативног мониторинга и међународног надзорног мониторинга. До јануара 2011. године, у потпуности су завршене три серије мјерења и започета четврта серија мјерења (81% од укупно уговореног посла). Национални надзорни мониторинг и оперативни мониторинг састојали су се од четири серије испитивања (од марта до августа 2010. године), уз истовремено мјерење протока на укупно 64. У сваком циклусу испитивања обављена су мјерења физичко-хемијских параметара као и испитивања микробиолошких и биолошких показатеља квалитета водотока.

У области **ПОДСТИЦАЊЕ ОДРЖИВОГ КОРИШЋЕЊА ПРИРОДНИХ ДОБАРА** подржана су три пројекта. Један од њих је пројекат **“ВРАЋАЊЕ У ПРОИЗВОДЊУ ТРАДИЦИОНАЛНИХ БИЉНИХ ВРСТА”**, који је у сарадњи са Фондом реализовала **ЗЗ “СИТНИЦА” СИТНИЦА РИБНИК**, Активности које су спроведене су

експериментални узгој хељде и лана у датим климатским условима на потпуно еколошки начин са примјеном фолијарног ђубрива. Добијени резултати су више него задовољавајући како у приносу тако и у производњи уљаног и текстилног лана.

У области **ПОДСТИЦАЊЕ ОБРАЗОВНИХ, ИСТРАЖИВАЧКИХ И РАЗВОЈНИХ СТУДИЈА**, Фонд је по јавном позиву подржао 12 пројеката. Циљ већине од њих је био подизање свијести јавности о важности заштите животне средине. **УДРУЖЕЊЕ ГРАЂАНА ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ ЈАХОРИНАФЕСТ И МЕДИА МАРКЕТ ДОО – ТЕЛЕВИЗИЈА ОСМ ПАЛЕ** је том приликом конкурисала и прошла са пројектом **4. ИНТЕРНАЦИОНАЛНИ ФЕСТИВАЛ ЕКОЛОШКОГ И ТУРИСТИЧКОГ ФИЛМА ЈАХОРИНАФЕСТ 2010.**

Фестивал је одржан у периоду између 29.11. и 2.12.2010. године. Свечано отварање и затварање фестивала одржано је у сали Културног центра у Палама а пројекције су се одржавале у Скупштинској сали Општине Пале и Тековића кући.

Циљ фестивала је да посебним умјетничким изразом, језиком филма, афирмише еколошке и туристичке вриједности наше земље, Европе и свијета и укаже на сталну по-

требу заштите животне средине, људи, животиња и биљака.

Аутори из више од 20 земаља широм свијета узели су учешће на овом фестивалу. У званичној селекцији фестивала приказано је 68 филмова и 11 промотивних спотова. Фестивал је подржан од стране великог броја медијских кућа у Босни и Херцеговини.

Током одржавања фестивала постигнути су циљеви: подстакнуто је стварање и приказивање широког спектра филмова и видео-истраживања околине и еколошких тема те приказано стање у нашем окружењу, јавности су представљени креативни, забавни, образовни и провокативни еколошки филмови и др. У пратећем програму фестивала одржан је научни скуп на тему заштите животне средине и с тим у вези утицаја на развој туристичке привреде у БиХ. Рад ентитетских фондова представили су директори др Предраг Томић и Сафет Харбиња.

У области Јавног позива под називом **ПРОЈЕКТИ ЗАШТИТЕ БИОДИВЕРЗИТЕТА**, између четири подржана пројекта издвајамо пројекат **“МАПИРАЊЕ ГНИЈЕЗДА БИЈЕЛЕ РОДЕ У ГРАДИШЦИ И ЊИХОВА ЗАШТИТА”**, **УДРУЖЕЊА “МОСТ” ИЗ ГРАДИШКЕ.**

Циљеви пројекта су били лоцирање и мапирање гнијезда бијеле роде, анализа стања гнијезда и сагледавање услова у којима се роде гнијезде. Такође, један од циљева је био и упознавање локалног становништва о важности очувања биодиверзитета, као и упознавање и подизање свијести локалне заједнице о угрожености рода и важности ове врсте за еко-системе који је у сарадњи са Фондом реализовало Удружење “Мост” из Градишке. Један од резултата је израда мапе гнијезда са координатама, као и презентација пројекта и резултата пројекта по школама.

Ситничка поља засијана хељдом и ланом

Бијела рода у општини Градишка